

Gici (Ghyczy) z Nových Sadv 1791 – 1854

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1550_7574	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Gici (Ghyczy) z Nových Sadv	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1791 – 1854	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	2,65 bm (23 škatúľ)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Rafael Gici, podžupan Komárňanskej stolice (r. 1832 – 1844) Jozef Gici, hlavný župan Torontálskej stolice (r. 1832 – 1835)	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Rod Gici s predikátmi z Nových Sadv (Assakürth a Ablanckürth) a Brunoviec bol jedným z najstarších šľachtických rodov v Uhorsku. Pôvodné sídlo rodu bola obec Gic (Gych) vo Vesprémskej stolici na území dnešného Maďarska, tu mal svoje majetky už od 13. storočia. Prvá zmienka o rode je v listine kráľa Bela IV. z roku 1244, neskôr sa záznamy o príslušníkoch rodu Gici vyskytujú v rozličných majetkovoprávných listinách z 13. – 16. storočia (nobiles de Gych, de Gycz, de Gech). V 17. storočí sa už používalo priezvisko Gicy, Giecy, Gychy, až po dnešné Gici. Začiatkom 16. storočia sa spomínajú ako kráľovi ľudia Bernard a Leonard Giciovci. Leonard sa stal udržiavateľom rodu a ním	Dejiny správy pôvodcu

		<p>počnúc sa dá odvodiť rodokmeň. Leonardov syn Jozef Gici získal sobášom so Žofiou Hencovou (Hencz) v roku 1541 väčší majetok a súčasne dostal od Ferdinanda I. Habsburského donáciu na Assakürth (Ašakerť, dnes Nové Sady, okr. Nitra) a o niekoľko rokov neskôr polovicu Ablanczkürthu (dnes súčasť Nových Sádov). Odvtedy používal rod predikát Ghyczy de Ghycz, Assa- és Ablanczkürth. V roku 1554 dostali Giciovci od palatína Tomáša Nádašdyho donáciu aj na druhú polovicu Ablanczkürthu a v roku 1558 udelil panovník Jozefovi Gicimu novú donáciu na 14 obcí (okrem iného Nové Sady, Výčapky, majetkové podiely v Mojmírovciach, Malom Záluží, Veľkom Lapáši a Lapášskych Ďarmotách (dnes Golianovo). Jozef Gici sa tak stal zakladateľom nitrianskej vetvy rodu. Jozef Gici bol aj staviteľom opevneného kaštieľa v Nových Sadoch, na ktorého výstavbu dostal povolenie od Ferdinanda I. v roku 1550. V roku 1564 boli Juraj Gici a jeho bratia Maximiliánom I. Habsburským potvrdení vo svojom šľachtictve a získali aj rozšírenie erb. Potvrdenie zemianstva sa vzťahovalo aj na deti už spomenutého Jozefa Giciho – Štefana, Pavla a Annu. V 17. a 18. storočí sa ďalší potomkovia Jozefa Giciho usadili v Nitrianskej a Komárňanskej stolici a tu hlavne manželstvami získali menšie majetkové podiely, presunúc tým ťažisko svojho pôsobenia do Horného Uhorska. Niektorí z nich pôsobili v správnom aparáte uvedených stolíc, pokračovali však v zastaranom hospodárení. Mikuláš Gici síce v roku 1753 vymenil zo zálohu majetok v Gici, ale svoje majetkové pomery nedokázal usporiadať. Podarilo sa to čiastočne až Gašparovi Gicimu, ktorého synovia Jozef (1754 – 1835) a Peter (1763 – 1834) boli podžupanmi v Nitrianskej stolici, respektíve Jozef bol neskôr aj semtemvirom sedmopanskej tabule a hlavným županom Torontálskej stolice. František Gici (1756 – 1838) bol podžupanom Komárňanskej stolice. Z ďalších členov rodu je ešte potrebné uviesť Rafaela Giciho (1791 – 1859), ktorý bol najskôr hlavným slúžnym, potom župným notárom a napokon podžupanom Komárňanskej stolice v rokoch 1812 – 1843.</p>	
3.2.3.	Archival history	Príslušníci rodu Gici boli majiteľmi zemianskej kúrie v Turskom Sokolci (dnes časť obce Sokolce, okr. Komárno), okrem toho vlastnili v 19. storočí majetky aj v Alekšinciach, Výčapoch (dnes časť obce Výčapy-Opatovce, okr. Nitra), obciach Neszmély	Dejiny archívneho fondu

		a Nagyigmánd (Maďarsko) a tiež v Brunovciach (okr. Nové Mesto nad Váhom). Manželskými zväzkami získala rodina majetok v Brunovciach, pravdepodobne preto sa sem dostala časť rodinného archívu. Z Brunoviec bola v neznámom čase prevezená do Okresného archívu v Novom Meste nad Váhom. Odtiaľ ju prevzala v roku 1956 v neusporiadanom stave, ako zlomok pôvodného rodinného archívu, pobočka Štátneho archívu v Trenčíne. Poznatky o pôvodnej manipulácii s dokumentmi nie sú známe.	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Pobočka Štátneho archívu v Trenčíne prevzala časť rodinného archívu Giciovcov 26. septembra 1956. V prírastkovej knihe Štátneho archívu v Nitre je zaznamenané pod prírastkovým číslom 938 dňa 16. apríla 1999 vyčlenenie písomností rodiny Gici pri inventúre (revízií archívnych fondov) v Štátnom oblastnom archíve v Nitre v roku 1998 ako samostatného fondu.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Písomnosti v archívnom fonde pochádzajú v prevažnej väčšine z úradnej činnosti Rafaela Giciho vo funkciách hlavného slúžneho, župného notára a podžupana Komárňanskej stolice. Sú to väčšinou rozličné výpisy zo župných (kongregačných) zápisníc konceptného charakteru Komárňanskej, respektíve Torontálskej stolice, zápisníc Župnej súdnej stolice Komárňanskej stolice, poznámky, obežníky, hlásenia obcí a pod., zachované medzerovito a v zlomkoch. Fond neobsahuje spisy ani listiny pôvodného rodinného archívu. Ten sa nachádza v úschove Krajinského archívu v Budapešti (Országos Levéltár). Účty predstavujú z menšej časti jednoduché a ťažko čitateľné poznámky o príjmoch a výdavkoch, z väčšej časti drobné účtovné doklady o rozličných domácich a kuchynských výdavkoch.</p> <p><u>Spisy z činnosti Rafaela Giciho</u> ako hlavného slúžneho Komárňanskej stolice pochádzajú z rokov 1812 – 1823, ako župného notára Komárňanskej stolice z rokov 1824 – 1830, ako podžupana Komárňanskej stolice z rokov 1832 – 1843. Spisy z činnosti Jozefa Giciho ako hlavného župana Torontálskej stolice sú zachované z rokov 1832 – 1835.</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		<p>Medzi <u>korešpondenciu</u> z rokov 1806 – 1847 sú zaradené listy rozličných pisateľov Rafaelovi Gicimu aj Jozefovi Gicimu, napríklad Kolomana Giciho, Jána Giciho, Alexeja Jesenského, Pavla Gostoniho (Gosztonyi) či Floriána Ordódyho.</p> <p><u>Účty</u> z rokov 1774 – 1854 zahŕňajú denníky príjmov a výdavkov na majetku v Turskom Sokolci (dnes časť obce Sokolce v okrese Komárno), účtovné poznámky týkajúce sa majetku v Malých Oponiciach (dnes časť obce Oponice v okrese Topoľčany), knihu príjmov a výdavkov o obhospodarovaní viníc Jozefa Giciho v obci Neszmély (obec v Maďarsku v Komárňansko-ostrihomskej župe v obvode Tata) a rozličné účty o drobných domácich a kuchynských výdavkoch.</p> <p>V oddelení <u>rôzne</u> z rokov 1794 – 1853 sú zaradené rozličné chronologicky usporiadané spisy neurčitej proveniencie: genealógie, recepty, zlomok rukopisu maďarsko-nemeckého slovníka, dokument o stanovení počtu port v stoliciach a mestách z roku 1802 atď. a napokon rozličná tlač (cenové tarify, obežníky, úmrtné oznámenia a pod.).</p> <p>Archívny fond pozostáva zo 105 inventárnych jednotiek v 23 archívnych škatuliach.</p>	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Informácie o vyrad'ovacom konaní nie sú k dispozícii.	Vyrad'ovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Neočakávajú sa.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	<p>Archívny fond je usporiadaný a sprístupnený inventárom v štruktúre:</p> <p>I. Spisy z činnosti Rafaela Giciho ako hlavného slúžneho, župného notára a podžupana Komárňanskej stolice Spisy z činnosti Jozefa Giciho ako hlavného župana Torontálskej stolice</p> <p>II. Korešpondencia</p> <p>III. Účty</p>	Spôsob usporiadania

		IV. Rôzne	
		Inventárnu jednotku archívneho fondu tvoria spisy Rafaela Giciho a Jozefa Giciho v rozličných funkciách za jeden rok, listy jedného odosielateľa, účty z jedného roka a napokon posledné dve inventárne jednotky tvoria spisy neurčitej proveniencie a rozličná tlač.	
3.4.1.	Conditions governing acces	Archívne dokumenty v archívnom fonde je možné využívať na štúdium v súlade so zákonom č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach.	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language /scripts of material	latinský, maďarský, nemecký	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	Písomnosti archívneho fondu sú v zachovalom stave.	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny archív v Bratislave, pobočka v Nitre, Juraj Fojtík: Ghyczy z Assakürthu 1791 – 1854. Inventár, Nitra, 1963, evid. č. 376, 9 s.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	Existencia a umiestnenie originálov

3.5.2.	Existence and location of copies	Informácie nie sú známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	V Maďarskom národnom archíve (Magyar Nemzeti Levéltár), Krajinskom archíve v Budapešti (Országos Levéltár) sa v sekcii rodových archívov nachádza archívny fond Ghyczy család 1527 – 1932 so signatúrou HU – MNL – OL – P 293, v sekcii listín sa nachádzajú listiny týkajúce sa rodu Gici pod signatúrou HU – MNL – OL – Q 81. V Zbierke novovekých listín v Štátnom archíve v Nitre sa nachádzajú listiny týkajúce sa členov rodu Gici z rokov 1612 (inv. č. 34), 1662 (inv. č. 65) a 1730 (inv. č. 102).	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Nagy Iván: Magyarország családai czimerekkel és nemzékrendi táblákkal, IV. zv., s. 386 – 402. Dostupné na internete: https://mek.oszk.hu/09300/09379/pdf/mo_csaladai_04.pdf . KERESTEŠ, Peter. Lexikón erbov šľachty na Slovensku. Ilustroval Ladislav ČISÁRIK. Zväzok IV : Nitrianska stolica : šľachta Nitrianskej stolice podľa súpisov z rokov 1600 a 1606. Bratislava : Hajko & Hajková, 2010. 327 s. ISBN 978-80-88700-74-6, str. 82 – 84.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note	---	Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Mgr. Edina Turanová	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	03. 02. 2023	Dátum vyhotovenia opisu